

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Gradišče št. 7, levo.
Telefon šteč. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 4 Din za inozemstvo 6 Din.

Inserati se računajo po velikosti: Cene so navedene
v oglasnem delu.

Somišljeniki vsi na krov! Naši dnevi dela gredo h koncu!

Samo še nekaj dni imamo na razpolago. Zato delajmo, nabirajmo
nove naročnike za „Novo Pravdo“, obiščimo vsakega znanca in prijatelja!
S posebno vnaemo pa se posvetimo temu delu na praznični dan proletarcev

1. maja!

Po prvem maju pa pošljimo vse sezname novih naročnikov takoj upravi
„Nove Prave“ v Ljubljano, Gradišče 7. Do 7. maja mora uprava imeti
vsa nova naročila z denarjem vred, ker bo 10. maja priznala nagrade.
Nagrade morejo dobiti samo oni, ki so s seznamom vposlali tudi naročnino.
Zato z vso vnaemo na delo!

Po delu jih boste spoznali.

Če je resnica res božja hčerka, je
tudi iskanje resnice bogoslužje. Ne-
zmotljiv ni nikdo pod milim božjim
solncem. Motiti se je človeško in odpu-
stljivo. Varanje pa in zavedno zavijanje
resnice je peklensko delo, nevredno
kulturnega človeka. Ta uvod mi bodi v
opravičilo in oporo za nadaljnja izva-
janja.

Če me vara uslužbenec kake tvr-
dke, ne bom dolžil podjetja goljufije. Ako
me pa prevari vodstvo večkrat z ved-
nostjo šefa, ne da bi se popravila kri-
vica, tedaj sem po vesti primoran po-
kazati s prstom na tvrdko ter svariti
javno: »Varujte se podjetja, da se ne
opečete!«

Taka tvrdka je stranka, ki ji nače-
ljuje dr. Žerjav. Od svojega rojstva se
poslužuje metod, ki niso običajne. Ne-
šteto afer in aferic meče čudno luč na
nacionalizacijo — na stranko. Spominjam
na »nacionalizacije« raznih podjetij, na
zagonetni Mežiški svinec, na še bolj
skrivnostne fondre pri Jadranski banki,
na nerazumne račune socialnega mi-
nistristva, na pohujšljivo Peskovo za-
devo, na dvomljivo obnašanje v zade-
vi ljubljanskega mandata i. dr., kjer se
je naglašalo povsod ime g. dr. Žerjava.
S tem pa še nisem izčrpal obširne
»chronique scandaleuse«. Vohunstvo se
je razpaslo kakor v carski Rusiji. S
svojim časopisjem ubijajo mladini vsa-
kega, ki se jim drzne oporekati. Ne
plašijo se niti nizkotnega ovađstva na
najvišjih mestih, niti še tako zavrnega
sredstva, ako obeta uspeh. Drugače
govorijo, drugače pišejo, drugače misli-
jo in drugače delajo. Kar so še včeraj
nazivali korupcijo, je danes državna
potreba. Kar je danes belo kakor sneg,
bo jutri bolj črno od saji.

Opravičila za svoja dejanja ne išče-
jo. Vsak izgovor je dobrodošel, če ga
tudi pes na repu prinese. Marsikate-
rega so že opeharili, ki se je spuščal z
njimi v pogajanja na čast in besedo. V
zahvalo so ga še obmetali z gnojem in
polivali z gnojnico. V urade so vtilo-
tapljali svoje zaupnike, da sejejo razdor
in netijo strasti. Samega sebe proglašajo
za odličnega čuvarja Vidovdanske
ustave, ki pozna po členu 4 le eno dr-
žavljanstvo. Navzlic temu čutimo, da
odtehta vsak mladinski priganjač pet
drugih. V državni službi ne prihajajo v
poštev ne službena kvalifikacija, ne
druge vrline, temveč le priporočilo ali
veto kakega — Žerjava.

Po delih jih boste spoznali. Vzel
sem le nekoliko dejstev iz skoroda ne-
pregledne snovi. Bodi dovolj za danes!
Le najnovejšega Žerjavovega trika se

hočem še dotakniti, fraze o »držav-
nem« bloku. (Primerjaj »Jutro« od 19.
aprila 1924!)

Logično zahteva snovanje »držav-
nega« bloka obstoj protidržavnega, dru-
gače, je pridevek sploh brez smisla. Po-
mislimo pa, da šteje sedaj »protidržav-
ni« (t. j. opozicijski) blok najmanj
20 glasov več v zbornici. Kaka država
bi bila to, v kateri bi bil »protidržavni«
blok v večini? Tega se ni drznili trditi
o nas do zdaj niti naš najstrupenejši
sovražnik. Ali se zaveda g. dr. Žerjav,
minister na razpoloženju, da škoduje
državi na ugledu v inozemstvu s takimi
izjavami?

Sicer pa je naša država mednarodno
priznana in vsi vemo, s kako ljubosum-
nostjo čuvajo n. pr. Francozi mirovne
pogodbe. Tudi za slučaj, da bi bila res
večina državljanskih sovražna državne-
mu edinstvu, kar ni in ne bo, bi ne mo-
gla v doglednem času izsiliti revizije
mirovnih pogodb. Država ni ogrožena
ne od velesrbske »amputacije«, ne po
frazi o čovječanstvu. To ve g. dr. Žer-
jav prav tako dobro, kakor vsak drug
realen politik. Navzlic temu se oprije-
ma teh pohlic, da bi še nadalje lovil ka-
line na svoje litanice. Tudi najnovejši
Žerjavov trik je zavedno varanje
javnosti.

Zdi se mi, da obsojajo že tudi naj-
ožji pristaši Žerjavove metode. Dr. Ku-
kovec je napisal v velikonočni številki
»Tabora« zelo simpatičen uvodnik, kjer
povdarja potrebo čista moralne dolž-
nosti napram nalogam države, ki mu
gre prednost pred strankarskimi inte-
resi. Vidi se iz članka, da ne odobruje
taktike svojih somišljenikov, ki jim je
korist ožje klike nadvse. Tudi tu se je
začelo svitati — pozno sicer, a ne pre-
pozno.

Iz ljulike ne zraste pšenica, iz laži
in kovarstva ne resnica in poštenost, iz
zdražb in prepira ne mir in sloga. Ven-
dar pa je Slovenija, je država potrebna
sloge, poštenosti, resnice in pravice,
kakor lačni kruha. Samo na tem teme-
lju se morejo izboljšati razmere.

(P. S. Napisal sem članek s polnim
podpisom, da »Jutro« ne bo sumničilo
nedolžnih oseb. Uverjen sem, da denun-
ciacija ne bo izostala. To pa me ne bo
motilo, da ne bi v bodoče iskal tudi v
politiki božje hčerke — Resnice. Svo-
boden državljani sem, ki se zaveda svo-
jih dolžnosti napram javnosti, pa tudi
svojih — pravici. Na morebitne replike,
v kolikor ne bodo stvarne, ne odgo-
varjam.)

V Mariboru, 21. aprila 1924.

Fr. Bračun.

Revizija ustave.

(Referat tov. dr. I. Polteta na strankinem zboru dne 23. marca t. l. v Ljubljani.)

(Konec.)

Mislite si n. pr., kako bi vam bilo v
Sloveniji, če bi se država uredila v duhu
našega programa! Imeli bi predvsem nede-
ljivo Slovenijo, pa ne kot sedaj in kot ne-
koč pod Avstrijo (vobče današnjo državo
veliki antiavstrijski srbski patrijoti vse ne-
kako prilagajajo avstrijskemu!) Kranjsko in
Štajersko. V Ljubljani bi imeli svojo pokra-
jinsko vlado in zbornico in od nji bi dobi-
vali to, kar bi od nji lahko mogli dobiti,
česar doslej od Beograda niste mogli dobiti,
ali le jako težko; v Beogradu bi ostala cen-
tralni parlament in centralna vlada, ali sa-
mo za gotove, omejene posle, ki bi jih bila
vstanu opraviti. Tako urejena država bi
ustrezala vašim potrebam, vi pa bi v svoji
zadovoljnosti z njo potem čutili veliko raz-
liko med Avstrijo in Jugoslavijo! In komu
izmed vas bi potem prišlo na misel, da bi
smatrali radi delitve dela Slovenije za po-

sebno državo, ali pa ne smatral sebe za ju-
goslovanskega državljana? Še mnogo čvr-
steje bi bili potem vezani na eno državo,
ko bi se čutili že radi zadovoljstva eno z
drugimi zadovoljnimi deli naroda v drugih
slično urejenih pokrajinah.

Ko govorimo o centralizmu in federali-
zmu, moramo dobro paziti, da nas ne zape-
ljejo gotovi predsodki, ki so jih vrgli cen-
tralisti in njihov tisk v svet. Otresti se mo-
ramo predsodkov, da federativno urejena dr-
žava preneha biti ena država, da se torej
s federativno ureditvijo podkaplje državno
edinstvo. Malo preje sem vam navedel
praktične, vsakemu poštenemu lajku raz-
umljive razloge, zakaj država, tudi po fe-
deralističnem načinu urejena, ostane ena;
sedaj pa vam moram reči, da je veliko šte-
vilo uglednih pravnikov, ki trdijo in doka-
zujejo, da je federacija (različno od

konfederacije) še vedno ena država. Pri
nas to trdijo n. pr. Slobodan Jovanović, La-
dislav Polić in drugi. Ako pa se v pravem
oziru moramo že ravnati po avtoritetah,
tedaj bomo gotovo prej verjeli Slobodanu
Jovanoviću, kot Pribičeviću ali Pašiću!
Vobče se ne urejuje država zaradi gotovih
pravnih formul in naziranj, temveč v inte-
resu njenega ljudstva brez ozira na to, ka-
ko bodo pravniki krstili in razlagali to ure-
ditev. Za časa ujedinjenja z Ogrsko smo se
na Hrvatskem mnogo prepirali o tem, je li
nagodba pravno veljavna, ali ne, in je li
Hrvatska — država, ali le navadna pok-
rajina. Vsi ti prepiri, bodisi da so bili
rešeni tako, bodisi tako, niso zmanjšali
niti enega zla, ki je izviralo iz nagodbe,
niti niso povečali niti za las oblasti, ki
jo je imela tedaj Hrvatska. Kleri-
kalci se mnogo trudijo, da bi dokazali, ka-
ke je ostal papež v svojem prostovolnem
ujetištvu pravno suveren; če bi se jim to
tudi posrečilo dokazati, ne bi to prav nič
izpremenilo na tem, da je faktično brez
moči ta dozdnevno suvereni papež. Narod
živi in države se razvijajo radi sebe, ne pa
radi pravne znanosti in radi tega, kaj bodo
rekli o njima pravniki.

Mogoče je ravno ta odvisnost od pred-
sodkov in pravnih formul pripomogla do
tega, da se niso mogli naši avtonomisti in
federalisti dojeti zedinili. Če bi se osvobo-
dili te odvisnosti, bi se mnogo lažje zedinili,
ker razlika med avtonomistično in federali-
stično ureditvijo države ni tako velika, da
se ne bi dala premostiti. To morete najbolj
videti na tem, če primerjate naš ustavni na-
črt z n. pr. Protičevim. Velike razlike — iz
državnopravnega, ne iz socialnega stali-
šča! — med obema ne boste našli, dasi je
bi pokojni Protič vnet avtonomist, pri tem
ko smo mi nekaj več od avtonomistov. Tu-
di on deli državo na pokrajine (na 9, mi na
6), tudi on daje pokrajinam zbornice in vla-
de itd. itd. V čem je torej ta velika razli-
ka? Glejte v čem: tako v avtonomistično,
kakor v federativno urejeni državi morejo
pokrajine imeti enako mnogo oblasti, zaka-
nodajne in upravne; more se celo pripetiti,
da bi bila pri zelo široki avtonomiji ta
oblast v avtonomistični državi večja, kakor
v federalistični. Ali — in to je razlika — v
avtonomistični državi dobivajo pokrajine
oblast od države, oziroma od državnega
parlamenta, pri tem ko v federativno ure-
jeni državi naravnost od konstituinte. V
avtonomistično urejeni državi dobiva dr-
žava, oziroma njeni državni organi vso oblast
od konstituinte, da jo potem ona, država,
prenese (delegira) na pokrajine; v federali-
stično urejeni državi ni treba tega posredo-
vanja, temveč konstituinta takoj naravnost
razdeli te oblasti, en del na državo, drugi
na pokrajine. Reči hočete, da to ni nikaka
bistvena razlika, ker nakonec pride do iste-
ga. Pride do istega, pa tudi ne pride do iste-
ga. Pride do istega, ker država more av-
tonomnim pokrajinam dati zelo mnogo obla-
sti, ali — to že ni isto! — ne mora, pa
tudi že dano oblast more, kadar hoče, vki-
niti. Vse je odvisno od državnega parla-
menta. V federalistično urejeni državi pa
oblast, ki jo je dala pokrajinam konstitui-
nta, ni odvisna od državnega parlamenta,
temveč od same konstituinte. Edino ta jim
more odvzeti ali okrniti to oblast z izpre-
membo ustave. V avtonomistično urejeni
državi zadostuje za to, da se okrne ali od-
zame avtonomija, naveden zakon, ki ga
more sprejeti državni parlament vsak čas;
v federalistični je treba sklicati konstitui-
nto in izpremeniti ustavo. Sedaj vidite raz-
liko. V avtonomistično urejeni državi je ure-
ditev države (po tem tudi avtonomija) ne-
stalna, podvržena naglim in lahkim izpre-
membam, medtem ko je to v federalistično
urejeni stalneje, trajneje, skurnejše. V prvi
državi bi imeli večne boje med pokrajina-
mi in državo, dočim pride v federalistični
do tega mnogo redkeje in težje. Mi pa bi
radi napravili tem bojem že enkrat konec,
mi hočemo, da se ustavno vprašanje, vpra-
šanje avtonomije in ureditve države že en-
krat odstavi z dnevnega reda, da se bo mo-
glo čisto posvetiti realnemu, socialnemu, eko-
nomskega in kulturnemu delu. Znano vam
je, kako se v našem parlamentu vstvarjajo
večine: po znanih Pašićevih metodah si
lahko Srbi ali združeni Jugoslovanski re-
akcionarci pridobijo večino, ki enostavno
furi sprejme zakon, s katerim se avtonomi-
je ukinjajo ali izgrajujejo. Mi pa ne maramo,
da bi bile naše pravice, oblast naših pokra-
jin, odvisne od Pašićevih metod. Mi hoče-
mo, da, ko narod v svoji konstituinti z
ustavo izreče: »pokrajine imajo to in to
oblasti« — da ta oblast ostane pokrajinam
tudi zanjena — vsaj dotlej, dokler narod
zopet v konstituinti ne odredi drugače.

Zato se z avtonomijo, kakor jo imajo v

svojem programu slovenski klerikalci, ne bi
končno rešilo ustavno vprašanje, niti ne bi
to zadostovalo potrebam Slovenije, pa tu-
di ne kateregakoli drugega dela države.
Klerikalci govorijo o avtonomijah zato, da
morejo biti enako blizu centralistom in fe-
deralistom, da si vstvarijo možnost pogajati
se in vladati, bodisi s temi ali onimi. Naj-
bolji dokaz temu je, ker so sedeli že s Pro-
tičem v vladi, ker so danes z Radičem v
bloku in ker Pašić, medtem ko so še v
bloku, računa nanje v kombinacijah, ki so
povsem nasprotni bloku. Mi z našim načr-
tom ustave, ozirom, njene revizije ne špekuli-
ramo niti na levo, niti na desno; mi odkrito
priznavamo korak naprej, ki smo ga napra-
vili od najširjih avtonomij do federalistič-
nega načina državne ureditve, ker je po na-
šem odkritem prepričanju potrebno, da ves
narod Srbov, Hrvatov in Slovencev v svo-
jem interesu napravi ta korak (v kolikor ga
ni že napravil).

V rokah imate tiskani načrt ustave ob-
nem z uvodom, v katerem je obrazloženo.

S tem referatom sem skušal to razlago iz-
popolniti in braniti naš načrt pred ugovori,
ki bi mogli priti proti njemu ali z leve ali
desne. Zavedamo se, da s sestavo in spre-
jetjem tega načrta nismo storili stotinke na-
šega dela. Kajti program ni vse, ni niti glav-
no. Glavno je delo, glavno so ljudje.
Dobra ustava je sredstvo, orodje; zato se
more z njo zgoditi, kakor tudi z vsakim de-
brim sredstvom. V rokah nesposobnih lu-
di in slabe vlade, ne bo prinesla tistih ko-
risti, radi katerih je dana. Okrepiti moramo
zato našo stranko, da postane njena moč
garancija za izvedbo take ustave. Ni do-
volj revizija ustave; revidirati moramo lu-
di, revidirati sebe. Besede ustave moramo
prežeti z našim duhom, z našo mentaliteto.
Revidirajmo našo zamrlost, da oživimo;
našo mlačnost, da postanemo agilni; našo
samozavest, da dobimo zaupanje v sebe, v
narod, v socializem. Če bomo v tem smi-
slu revidirali sebe, bomo pospešili revizijo
ustave, z njo pa tudi izvedbo našega na-
rodno-socialističnega programa vobče!

Blagor nam.

Že sedaj slišiš samo hvalo, kaj vse so
naši bivši demokrati tekom nekaj dni iz-
poslovali in dosegli za naše ljudstvo. Par
dni so pri Pašićevi vladi, katere je bila vse
doslej ničvredna, koruptna in bog ve, kaj
še vse, in glej čuda, sedaj je ta vlada na
mah postala zgolj dobrot. Demokrati jo
hvalijo na vso moč, a sebe pri tem seve-
da ne pozabijo.

Demokrati so pospešili razvrstitev
uradništva, demokrati so popravili vse kri-
vice, ki so se pri razvrstitvi hotele uvelja-
viti. Demokrati so dali proračun in vposta-
vili vanj zadostno kvoto za izplačilo novih
uradniških prejemkov, ki jim gredo od 1.
oktobra 1923. Demokrati so izposlovali pre-
vedbo železničarjev in izplačilo prejemkov.
Izsilili so nove draginske doklade za urad-
ništvo. Izsilili so regulacijo pokojnin vpo-
kojenec, ki »bo« tudi izvedena. Rešili so
vprašanje stanovanjskega zakona, katero
bo zadovoljilo najemnike tako, kakor hišne
posesnike!

Izravnali so pravično vsa davčna bre-
mena. Vse, vse, prav vse so uredili ti ve-
lumni demokrati.

To je naznanjalo dan za dnem vse de-
mokratiško časopisje ter s tem delalo sti-
mungo pri reševanju sedanje vladne krize v
prilog Pašić-Pribičevići vladi. — In ne-
kateri kalini so to verjeli. Kupovali so na
račun vseh teh dobrot velikonočne šunke,
obleko in za praznike so se polnili na ta
račun vlaki z izletniki.

Vseh dobrot pa ni in jih ne bo, kakor
se sliši iz Beograda, ker finančni minister

zopet — nima sredstev. Za nove plače
uradništva bo še mogoče od maja naprej
poiskati nekaj smeti v izpraznjenih blagaj-
nah, toda za razliko od 1. oktobra 1923 mu
bo zmanjkalo! To bo uradništvo kvečjemu
lahko iskalo v skrivnici, kjer je spretno
markiran volilni ali dispozijski fond.

Medtem pa pridejo volitve, ki morajo
Pašić-Pribičevići volilni narodni vladi
prinesiti zmago nad »protidržavnimi ele-
mentmi«.

Samo še enkrat naj se jugoslovanski
rod zave, da je »narodno in državno edin-
stvo« v — »strašanski nevarnosti«, samo še
enkrat naj ljudstvo verjame, da bo konec
vsega, ako ne zmagata Pašić-Pribičevići!
In potem bo dopolnjeno vse!

Vse se bo izpolnilo, vse obljube, vse
nade — in ljubezen bo zavladala med ju-
goslovanskimi plemeni — ker bo en sam
hlev in en pastir! Vse drugo bo podrito,
uničeno in pastirji pobiti.

In dopolnjeno bo! — Blagor nam!

Tako sanjajo demokrati sanjači! To-
da oni drugi, ki ne spe — ne sanjajo, oni
delajo in računajo z realnostjo. Zato ne bo-
mo varani, ako računamo na zmago treznih
in bdečih ljudi, ki imajo za seboj vedno
jugoslovanskega ljudstva. Ako bomo zares
za spravo našega troimenskega naroda —
ali bolje rečeno, ker narod — ljudstvo itak
je ve nič o kakem sovrastvu — če bomo
vrgli posamezne hujšake, ki delajo vso
zdravo iz osebnih koristi, potem pa res bla-
gor nam!

NSS PROTI DELAVCEM IN OBRTRNIKOM.

Pod tem naslovom je nedavno tega pri-
neslo »Jutro« obširno notico, v kateri stre-
sa svojo jezo nad člani ravnateljstva okrož-
nega urada, posebno nad tov. Juvanom, ker
ni v sebi ravnateljstva hotel glasovati tako,
kakor bi to ugajalo JDS in znani bančni
skupini. »Jutro« hoče dokazati, kdo je kriv
nezadovoljstva pri zavarovanih okrožnega
urada, ne pove pa, da je nezadovoljstvo
kriva največ nesrečna centralizacija, ker
osrednji urad v Zagrebu odloča o usodi
ljubljanskega okrožnega urada. Kdo vse je
v tem osrednjem uradu, pa gospodje od
JDS prav dobro vedo. V svoji notici nami-
guje »Jutro« tudi o nekkih kravih kupčijah,

kateri je baje napravil, po »Jutru« seveda
tov. Juvan z ravnateljem Kocmurjem. Vsak
pameten človek ve, da je vse to »Jutrovo«
pisanje čisto navadna laž, ki je bila na-
pisana samo s tem namenom, da prikrje
resnične kravje kupčije, ki pa vsled tve-
dnosti večine članov ravnateljstva okr-
uradov niso uspeli. Prav dobro vemo, kdo
vse je bil kandidat za novega ravnatelja
in kako velike finančne uspehe so si nek-
teri gospodje obetali od tega. O kravih
kupčijah pa, gospodje, kar molčite, ker je to
samo v vašem lastnem interesu.

SKS V BOJU Z JDS.

Z veseljem se mora naglasiti to, da je
samostojna kmetijska stranka v Sloveniji
krenila na pravo pot. Tega nadalje z ar-
gumentmi dokazovati ni potreba. Dovolj pri-
ča dejstvo, da je proti kmetijskem stopila v
boj naša bivša JDS. Boj se je pričel na ce-
li črti s tem najnovejšim krilom Pašićeve
radikalne struje. In to je prav! Naj se raz-
čisti že enkrat naše politično življenje, naj

naše ljudstvo izve in izprevidi, kdo je vse-
ga današnjega zla kriv, da bo moglo teme-
lito obračunati z ljudmi, katerim gre samo
za denar. Mi se sicer ne bomo vmešavali v
ta boj, kakor se SKS ne vmešava v na-
šega, ki ga tudi bijemo z istim nasprotni-
kom. Prepričani pa smo, da bomo kolikor
toliko, čeprav nehoti v tem boju drug dru-
zega podprli.

Zdaj z dimnikarjem se sestala,
ga z milom „Zlatorog“ oprala,
nevoljen on nad to masazo,
poklical na pomoč je stražo.

— ali ne?

Zakaj nam gre!

Članki »Orjuna« je v 17. številki priloženo izjavo v nekako zadoščeno celjskega advokata in zastopnika poljskih Nemcev, dr. Ernesta Kalana. Mi prav dobro vemo in tudi trdimo, da je bila ta izjava diktirana iz generalnega štaba ljubljanskih demokratskih samostancev. Dobro vemo tudi, da je urednik »Orjuna« vse preje nego razdvojnino objavil to izjavo. Značilno je nadalje, da sta izjavo podpisala ljubljanska funkcionarja »Orjuna« gg. Kranjec in Slajpah; celjsko »Orjuno« se je povsem prezrla in njen predsednik je dobil v izjavi celo javen ukor.

Ce domneva dr. Ernest Kalan, da je zadeva s tem spravljena iz sveta, mu svetujemo, da naj se ne uja lepim nadam. On prav dobro ve in z njim vred tudi mi, celjska »Orjuna« in vsi zavedni Slovenci, da sta slovenska delavca žrtvi predrzne prepote nemških priseljencev. Vemo tudi prav dobro, da je usoda teh dveh delavcev v njegovih rokah, ker je poljska tovarna izročila njemu v tem oziru polno moč in razpolaganje po njegovem lastnem preudarku. Po teh dejanskosti in resničnih konstatacijah moramo ugotoviti, da sta Slovenca Artnik in Pocalet po volji dr. Ernesta Kalana še danes na cesti, dočim se velenemca Lakott in Post šopirita v tovarni nad našimi delavskimi heloti.

Dr. Ernest Kalan je vložil že šesto tožbo proti našemu odgovornemu uredniku tov. Brandnerju v domnevi, da nas bo s temi šikanami ukončil, — da bo spravil poljski škandal s sveta. To se gospodu Kalanu ne bo posrečilo! Pri tem naj si pa dr. Kalan nikar ne domišlja, da tratimo čas in papir in stroške radi njegove osebe ali radi osebe tov. Brandnerja! Nam gre za načelo! Enkrat za vedno hočemo pibiti, da uganja Nemci pod zaščito demokratskih poglavarjev orgije, kakršnih si pri nas niti pod Avstrijo niso dovoljevali. V tem boju proti poljskim priselencem nas je do zadnjega hla lojarno podpirala celjska »Orjuna« pod energičnim vodstvom svojega predsednika g. Tripala. S celjsko »Orjuno« so solidarne povečini vse lokalne štajerske »Orjune«. In to nam je v zadoščeno tem — bolj, ker preizkušeni štajerski bojevnik neprimerno bolje poznajo zavratno nemško svolat, s katero žive v neprestanih bojih od mladih nog. Če so smatrali nekateri ljubljanski gospodje, da je treba dr. Ernestu Kalanu na ljubo po demokratskem diktatu diskreditirati celjsko »Orjuno« in njenega predsednika, je to njihova stvar. Pomislilo naj pa samo na slšno primero med Nemci ter Ital-

ŠE NEKAJ ZA G. DR. ERNSTA KALANA!

»Orjuna« priložuje v 17. številki pod zveznamko »Internacionalnost!«: »Zadnje dni so sklenili reški pristaniški delavci, da ne sme noben jugoslovanski delavec, ki ni organiziran v fašizmi, niti, centesima zaslužiti

v reški luki. Sklepu je dal tudi svoj impri-matur reški guverner. In pri nas? — Pri nas na Polzeli in drugod po Sloveniji je pa baš nasprotno! »Orjuna« doceti

ČUDNE POHVALE.

Zadnja številka »Orjuna« mrgoli opravičenih kritik o naših demokratskih odličnjakih in voditeljih. Gospod, ki imajo narodnost samo na jeziku, se očita pajašenje z nemškim kapitalom, uvažanje tujih priselencev, v prvi vrsti Nemcev, in zapostav-

ljanje našega rodnega jezika na domačih tleh. — Točno, kar mi vedno dokazujemo! Lepšega izpričevala si naši lažirodoljubi niso mogli zaželeli! Če bo le kaj zalego? Dvomimo.

DA SE NE POZABI!

»Orjuna« si je v zadnji številki privoščila mariborskega velenemca in mlinarja Scherbauma, ki odpušča slovenske nametščence in uvaža Nemce iz Avstrije, ter nemškega nacionalca A. Westena, ki še celo v uradnem telefonskem imeniku iz- ziva s svojim nemškim nacionalizmom. — »Orjuno« si dovoljujemo opozoriti, da smo pred kratkim priobčili zanimivost, da ta dva

nametška nacionalca in še več drugih sediša skupno z demokratskimi odličnjaki: dr. Albertom Kramerjem, dr. Lipoldom, Avgustom Praprotnikom in drugimi demokraci v najlepši slogi v upravnem odboru Slavenske banke. — Pri cvenku se nacionalizem neha. Scherbaum in Westen taki nacionalisti ne bodo skrivili lasu!

PREDRZNOST ALI HILAPČEVSTVO?

Opazamo vedno pogostejše, da priseljena nemška podjetja vpisujejo v trgovski register svoje trdke samo nemško ali na prvem mestu nemško. V uradnem telefonskem seznamu najdeš samonemške nazive. Ali je v Italiji ali Avstriji kaj silnega mogoče? Človek se ne čudi toliko predrznosti švabskih pritencev, kot našim oblastim in

uračom, da kaj takega sploh dopuščajo. Krivda za to izživajoče postopanje zadene naše državne urade in režim. Pozna se nam pač, da smo bili tisoletni sužnji. Ponosa in samozvesti naš človek ne pozna. Ali bo res treba, da bomo nasilno uvedli red in napravili odločujočim činiletem nekoliko hrbtenice?

MODROVANJE »SLOV. NARODA«.

Pod naslovom »Vprašanje draguljnih doklad upokojencem« si je »Slov. Narod« zamislil rešitev tega perečega vprašanja na ta način, da je v velikonočni številki tolažil upokojence z **bolgarsko koruzo**. — Najnovejši naslov za sedanje režimovce so ata »Narod« dekretirali tudi v velikonočni številki, kjer imenujejo naše bivše demo-

krate »ustavotvorne patrijote«, bivšo JDS pa »nacionalno stranko«. Nacionalno« zato, ker so njeni prvaki »znacionalizirali« razna podjetja, kakor Trboveljsko premo-gokopno družbo, Slavensko banko, razne tiskarne itd. in pa ker so znali v »nacionalne« svrhe prodajati koroški in — rečimo še litijski svinec.

»ODKRITOSRČNA« ITALIJA.

Ze zadnjič smo poročali, da ponujajo Italijani naši državi 6 milijardo posojilo. To se sliši prav lepo in nedolžno. Ako pa pomislimo, da sedaj sklepamo z Italijo trgovsko pogodbo, se moramo nehoti vprašati, jeli res to vse tako nedolžno in iskreno? Posebno je to vprašanje važno, ker ne smemo nikdar pozabiti, kako se Italijanom vede silne po našem ozemlju, kako zavida- jo naše naravno bogastvo. Važno je pa tudi to najnovjše, da zahtevajo Italijani želez-niško zvezo Zadra s Kninom in pa da po-majajo gradnjo železniške proge skozi Su-madijo kakor tudi Jadranske železnice. Se-veda pod »ugodnimi« pogoji.

In to posojilo naj bi k vsemu ugledilo pot. Z enim, kakor z drugim pa hočejo spr-

viti našo državo v svojo odvisnost, da bi na ta način prišli pri nas do vpliva in da bi nas izjemali in izkoriščali.

Kaj bodo k tem ponudbam porekli naši državniki, ne vemo. Upajmo pa, da vsaj to pot ne bodo nasledili. Zato bi bilo potreba, da bi pri tem sklepanju govoril tudi narod, da ne bo potem razočarani, kakoršna so. baje po zadnjem francoskem posojilu, ko smo namesto francoskih frankov prejeli neporabni ali vsaj manjvredni vojni material. Zato naj se brigajo naši poslanci, da ne bo zopet država utrpela škode, ki jo bodo navsezad-nje nosili vendarle naši davkoplačevalci.

Naši vsemožni vladni privrski demo-kratskega kalibra naj sedaj pokažejo svoje zmoglosti in svoj vpliv!

Beograjska kriza.

Zadnji teden je nervozno rovanje v parlamentarnih klubih in vladnih krogih prenelo. Poslanci so odšli na počitnice, ki so jih izrabili za agitacijo. Zato pa se je od režimske strani tem lažje in vestneje intrigiralo. Režimsko časopisje je prinašalo vesti, katere pa na javnost sploh niso več učinkovale, ker vso to gonjo že pozna in jo je sita do grla. Ljudstvo si želi miru, reda in strpljivosti, kar pa od ljudi, ki so danes na vladi ne more pričakovati. Remedura je tedaj potrebna. Do tega prepričanja je prišel tudi naš vladar, kot drugi ustavni faktor.

Zato lahko mirnim srcem čakamo na rešitev krize, ki bo rešena začetkom maja.

Ves jugoslovanski narod ljubi to svojo zemljo, hoče obvarovati svojo državo, ki pa mora biti urejena tako, da bo vsem

prav, torej sporazumno. Zato nikakor ne kaže sedaj razburjati duhov s kakimi razmišljami volitvami in poglabljati prepad, ki je doslej ločil naša tri plemena. Ta prepad naj se izravna, zasuje. Za to delo pa treba časa, zato je potrebna daljša poslovna doba take vlade, v kateri bi sodelovali Srbi, Hrvat in Slovenci iz sedanje opozicije kakor tudi iz spravljive vladne večine.

In v tem pravcu se bo prav gotovo reševala sedanja kriza, ker ne dvomimo o nepristranosti našega vladarja, ki je prav gotovo zelo bistro premotril naš zamotan položaj.

Ne s silo in terorjem, ampak z bratsko popustljivostjo si bomo preuredili naš dom, ki naj bo vsem v ponos. Revizija ustave je potrebna in tega pokreta ne bo za-dušil noben teror!

POLITIKA, KI NI VEČ POLITIKA.

G. Davidovič je napovedal za praznike v Subotici zborovanje pristave dem. stranke. To mu je po ustavi dovoljeno. Pa kaj se je zgodilo? Režimovci so se zbrali v zrcalu lastnega obraza. Zato so se odločili zrcalo zastreti. Ljudstvo ne sme povedati svojega srčnega prepričanja, ki bi Prebčeviću spalo obraz. Nebrahno množice, ki so priredile Davidoviču prisrčne ovacije niso smele govoriti. Režimska pretepaška avantgar-

da je bila poslana za denar davkoplačevalcev v Subotico, da tam izzove nemire. To še je posrečilo in tako je policija dobila povod preprečiti zborovanje, namesto da bi ščitila Davidoviča, kateremu je po ustavi zajamčena zborovalna svoboda. — S kršnje-njem ustave se ne začneja politika, to ni več politika! In v tem znamenju naj bi se vršile »svobodne« volitve, kajne! —

DR. ŽERJAV POD KAPOM

Slovenski demokrati so v resnici že prešli v radikalno stranko v momentu, ko so uskočili iz demokratske stranke. Zato je pripravil teren g. Arko v Zagrebu in g. Praprotnik v Ljubljani, kar je dokumentirano z nakupom delnic »Nar. tiskarne«. Ta dva gospoda pa sta v Beogradu itak že dolgo priznana radikalna. G. dr. Žerjav je čakal samo še prilike, kdaj bo taktično naj-lajše tudi še formelno javno zadržal v radikalno stranko in prevzel v Sloveniji vodstvo v roke.

Pa gorje! — Cekin, ki ga je vrzel v zrak, da mu jih pade nazaj sto, se je tudi

to pot spremenil v — klopotec. Klopo-tec je počel ter je zasurdelo.

Prehiteli so ga drugi! Narodno napred-na stranka je v sredo 23. aprila sklenila fu-zijo z radikalno stranko. To je bilo čisto naravno, ker drugega dr. Ravnharju v da-nih razmerah ni preostajalo. Steer bi bil lahko napravil drugo šahovo potezo, a sklep je bil najbrže star.

Nas to ne moti. Prepričani smo, da bo radikalna stranka v Sloveniji s tem trenu-tkom pričela spravljivo politiko. In to je za vse precejšen plus.

G. dr. Žerjav je prišel pod kap.

DR. BREJČEVA OBLETNICA.

Ta teden je imel g. dr. Brejce obletnico. Pretekla so štiri leta, ko so na Zaloški ce-si v Ljubljani padle delavske žrtve, ko je tekla delavska kri, ko so jokali otroci in žene za padlimi možmi, ki so zahtevali kruha. In takrat je paševal kot pokrajinski namestnik v Ljubljani g. dr. Brejce, član one

klerikalne stranke, s katero sede danes za-stopniki tistih delavskih mas na ljubljanskem magistratu, na katere je dal dr. Brejce streljati. Prepričani smo, da bo na prihodnji seji večina na ljubljanskem magistratu v spomin na dr. Brejca prekrstila Zaloško cesto v Brejčevo!

KONCENTRACIJA PROTI KLERIKALIZMU.

To poglavje je zopet načela demokratska stranka oziroma njen šef dr. Žerjav v »Slov. Narodu«. Po predhodnem ognju iz topov vseh kalibrov, ki ga je dr. Žerjav naperil tik pred veliko nočjo na narodno-socialistično stranko in njene voditelje, je prišel po veliki noči zopet z božanjem. V uvodniku »priprave za volitve« jadrkuje demokratska stranka zopet nad toliko razcepljenostjo »naprednih« sil. Kakor vedno, jo je na »Slov. Narod« tudi topot zopet temeljito polomil in človek bi skoro trdil, da so gospodje res prespali cela štiri leta.

»Slov. Narod« pravi, da so narodni so-cijalisti isto, kakor drugi naprednjaki, da je socializem ekstrem, ki se nikjer ne obne-se, in da narodni socialisti že uvidevajo, da se tujih teorij ne more presalati na do-mača tla.

Ata »Narod« so prespali vse to, o čemur smo mi govorili ves čas po sprejetju ustave, ker drugače bi ne bilo mogoče nas metati z demokraci v isti koš. Že naša po-litična koncepcija nas loči in to ne pre-mostljivo, ker smo mi najstrožji avtono-misti — ali če hočete federalisti, torej pred-

vsem revizionisti ustave. Naše narodnosti nam ni treba še posebej poudarjati, ker je poudarjena dovolj v našem programu, o socializmu pa z atom »Narodom« sploh go-ovoril ne moremo ker ne vedo, kaj je to. Zato lahko razumemo, da so tem gospodom vse te teorije tule — španska vas.

Pogodil pa jo je »Slovenski Narod« in povedal resnico samo v sledečem: manj-kaj nam agitatorična in gmojna sredstva! To je res! V tem pogledu pa bi se z demo-kraci lahko pomenili in napravili koncentracijo nad koncentracijo iz državnih kas nakoncentriranih fondov. Potem bi bili tudi narodni socialisti v stani napraviti maj-hen razmah in bi najbrž imeli vse drugačen uspeh, kakor ga imajo demokraci.

Pa tudi razmah se pride! Ako ne da-nes, pa drugo leto, čez pet ali deset let, a pride gotovo. Mi imamo potrpljenje. Dvignili se hočemo z lastno silo!

Iz vsega tega se vidi, da s koncentra-cijo kakor si jo misli ata »Narod«, ne bo za enkrat še nič, pa če g. Žerjav prične tudi sekati glave, kakor je zagrožil. Za eno našo glavo jih pade pri njih deset!

Svetovni pregled.

NEMŠKE REPARACIJE.

To vprašanje se nikakor ne da spraviti z dnevnega reda. Enkrat se zdi, da so ovire premagane, pa se zopet pojavi kaj novega. Francija je tukaj nepopravljiva, a kdo ve, če bo mogla vztrajati na tem. Vsekakor to vprašanje še ne bo rešeno. akoravno se naglašja, da je reparacijska komisija enot-nega mišljenja.

SPORAZUM GLEDE RUSIJE.

Francija in Anglija sta si — rečimo — bila v laseh glede sovjetske Rusije. Anglija je zagovarjala priznanje, Francija je bila proti. Pa so se pojavile krize v Franciji in pričela je popravljanje svojo zgrešeno poli-tiko, kar je uplivalo tudi na naše državni-ke. Kurz se je za kratek čas izpremenil. — Poincaré se je zopet usidral in sedaj snuje nove zveze na Balkanu proti Rusiji. — Ker pa se oglašja na drugi strani zopet Anglija v zvezi z Ameriko, ki hočeja prijateljskih odnošajev z Rusijo in o iskrenosti teh želja tudi ne more biti dvoma, se bo morala premisliti tudi Francija. Revidirati bo mo-rala zopet svoje stališče, ml pa bomo pri-siljeni tudi povedati svoje končno mnenje. Drugače pa bo žvel drug veter, ki bi utegnil marsikomu škodovati.

RUMUNSKO-RUSKI SPOR.

Rumunsko-ruski spor, ki je nastal za-radi Besarabije, se bo poravnal v prilog Rusom. Francija je bila pravočasno opo-zorjena na mnenje Amerike in bo najbrže skušala polagoma izpremeniti svoje stališče. To so izvedele tudi države Male antan-

te ter njihove vrstnice, ki po vrsti Rumuniji obračajo hrbet ter odklanjajo vsako vmešavanje v spor z Rusijo. Tako ostaja Ru-munija po vsi pravici osamljena, kar znači z drugimi besedami, da naj vrne Besarabijo Rusom kar lepo mirnim potom.

ITALIJA.

Mussoliniju praznovanje 1. maja ne ukaže, zato ga hoče otežkočiti in preprečiti. Namesto 1. maja naj ljudstvo praznuje dan 21. aprila kot obletnico postanka Rima. Da bodo imeli pa socialisti še manj sreče s 1. majem, so krščanski socialisti pričeli pro-pagando za praznovanje 15. maja. Ta dan je namreč svoelčno papež Leon XIII. iz-dal svojo encikliko »Rerum Novarum« in z njo označil novo smer gibanja gospodar-sko-socialnih delavskih vprašanj. — Tako pritiska, tudi v Italiji delavstvo drug drugega ob zid.

REAKCIJA V ITALIJI.

Naravni zakon, da nasilje rodi odpor, se uresničuje tudi v Italiji. To je bilo pričakovati. Da se bo pa ta odpor pojavil tako hitro in to še spričo moči, ki jo je zadobil fašizem po zadnjih volitvah, tega ni pričakoval nihče. Fašizmu so se postavili po ro-bi takozvani katoliški krogi, ker so ravno katoliške organizacije pod fašizmom veliko trpele. Ni tedaj izključeno, da gre tu za do-bro premišljeno ofenzivo proti fašistovski organizaciji, katero bodo podprle gotovo tu-di druge opozicijske stranke.

Mussolini se tega zaveda in bo skušal svojo politiko preokreniti v zmernejšo stran s kako rekonstrukcijo novega kabineta. To-

da tudi to mu ne bo pomagalo, fašizem bo moral kapitulirati slej ali prej in z njim bo konec tudi Mussolinijeve slave.

Ljudje, ki so kazali na »konsolidacijo« v Italiji ter hoteli jemati za vzgled Mussolini-jevo trdo pest, naj si sedaj raje vzamejo za vzgled ta preokret v Italiji in pa tudi bo-dočo polonijo trde pesti. To velja očetom našega jugoslovanskega fašizma, ki so tudi zašli na to krivo pot ter mislilo, da je vo-lja ljudstva za stalno upogljivla.

ANGLIJA.

Mac Donald nastopa odločno za svetov-ni mir, za splošno razorožitev. Tako je na-stopal sicer vedno, toda temu se ni moglo dosti verjeti z ozirom na dejstvo, da so v njegovi vladi zastopniki kapitalistov, ki imajo čisto druga stremiljenja.

Sele v zadnjem času, ko je tudi razno časopisje pričelo dajati delavski vladi boljše oporišče in se zdi, da delavska stranka pridobiva trdnjaja tla, se more misliti o iskrenosti Mac Donaldovi načel. Zanimivo je, da si je znal Mac Donald utrditi svoje sta-lišče v svetovni politiki in da je Francijo potisnil precej v ozadje. Danes je gotovo, da bo evropsko politiko vodila Anglija, ki si bo znala osvojiti tudi simpatije na Bal-kanu.

GRŠKA REPUBLIKA BO PRIZNANA.

Belgija in Amerika sta že priznali novo Grško republiko. Druge države juna bodo sledile.

Poročila z dežele.

Ostrožno pri Celju. Predzadnje nede-ljo sem lep popoldanski dan uporabil za iz-prehod v okolico. Pred gostilno Zagode prid mladež sem in tja. Vstopim — ter vi-dim majhen, a okusen oder, na odru pa mlade deklice in fantje v sturosti 14—16 let — igraje in prepevaje — da postane človek-ku kar mlo pri srcu. Kmečko dekle Dolu-skova Francka vodi prireditve, Kodelova Julka igra v »Pepek« mačko, Č. I. igra grofa tako dobro in brez šepetala, da se človek mora kar čuditi; drugi malčki in malčke v deklamacijah, da celo petlet-na s punčko! — Na velikonočni ponedeljek se je igra ponovila. Pristaši, zanimajte se za deloželino in zmožno mladino v Ostro-znem ter podpirajte jo.

Zagorje. Zelo velik in usodepoln ne-dostatek za prebivalce Zagorja in okolice je pomanjkanje še enega zdravnika. Vsi dosednji koraki, da se temu odpomore, so bili dosedaj brezuspešni. — V občinski seji dne 11. aprila je bila na dnevnem redu to-zadevna negativna rešitev zdravstvenega sveta. Vlada je neka nesigurnost in preti-la je nevarnost, da pade cela zadeva v vo-do. Tu je nastopil tovariš Drnovšek z vso hvalevredno energijo ter je poudarjal, da bi bilo nečasno v tej tako važni zadevi sedaj popustiti. Priponbo, da bi drugi zdravnik stal mnogo denarja, je tovariš Drnovšek izvrstno zavrnil z izjavo, da je človeško življenje še več vredno. Končno je bil iz-voljen odsek sestojec iz tovarišev Drnov-ška in Malovrha, ki bo ponovno podvel vse korake, da dobi Zagorje še toli potreb-nega drugega zdravnika. — Iz cele zadeve se kaže neka bojazan pred g. dr. Zarnikom, katere je pa popolnoma neupravičena. G. dr. Zarnik je predobro znan kot vester in izbirben zdravnik, da bi kdo dvomil o niem, a povedati je treba, da on sam ne znore vsega, in da bi se marsikateremu bolniku še lahko pomagalo, če bi dobil pravočasno zdravniško pomoč. To mora tudi g. dr. Zar-nik sam uvideti, ki je preobložen z delom. Treba je skrbeti za ljudstvo, iz katerega izvira vsa moč in oblast. Eventualni inte-resi posameznika morajo pač nekoliko za-ostati za tem najvišjim interesom.

Mozirje. Tretjo nedeljo po veliki noči dne 11. maja t. l. priredi tukaj Sadjarsko in vrtnarsko društvo — podružnica Mozirje za celo Savinjsko in Saleško dolino prvi slovenski sadjarski in vrtnarski shod. Tega shoda se bodo udeležili vsi vneti sadjarji ter več sadjarskih strokovnjakov, kateri bo-do predavali o raznih točkah tako važnega sadjarstva in vrtnarstva ter bodo dajali na-svete in navodila, kako se naj pospešuje, da se povzdigne do take veljave in popolno-sti, katero po vsej pravici zasluži. Shod se vrši ob 3. uri popoldne pod milim nebom. Zvečer pa se bo na čast vsem došlim ude-ležencem in gostom v »Hotelu Goldnik« pri-redil koncert s predavanjem o sadjarstvu in vrtnarstvu. Z ozirom na veliki gospodarski ter etični pomen umnega sadjarstva in vrtnarstva vabimo prebivalce Savinjske in Sa-leške doline, kakor tudi drugih Slovenskih pokrajin, da se udeležijo tega, tako važnega shoda v največjem številu. Na shod naj pridejo fantje, pa tudi ženske in dekleta, katere bo zanimalo zlasti predavanje o vrtnarstvu. Spodnji Savinjsčani, Saleška dolina in Zgornja Savinjska dolina, pridite vsi prijatelji narave — sadjarji in vrtnarji, da si podamo roke in damo spodbudo istim, ka-teri še niso v naših vrstah. Torej na vese-lo svidenje v Mozirju! »Tovariši sadjarji, pozdravljeni v Mozirju! — Rudolf Pevec, t. č. načelnik, Ivan Cesar, t. č. tajnik.

„Tombola“

nizjih poštink uslužbenecv je radi tehničnih ovir pre-ložena na nedeljo, 4. maja t. l. — Odbor.

Naša proslava 1. maja.

Kakor vsako leto, proslavi narodno-socialistično delavstvo tudi letos delavski praznik 1. maj. Tako politične, kot strokovne in mladinske organizacije bodo pri proslavi sodelovale. V naslednjem podajamo spored majskih proslav naših organizacij, ki so se doslej prijavile:

Ljubljana. Okrajni odbor NSS v Ljubljani priredi proslavo 1. maja po sledečem sporedu: 1. Zjutraj majski izlet mladinskih organizacij čez Golovec na Fužine. Zbirališče ob pol 6. uri pred Narodnim domom. 2. Popoldne točno ob 3. uri obhod izpred Narodnega doma z godbo na veselilni prostor pri Čadu pod Rožnikom. Zbirališče pred Narodnim domom ob 2. uri naprej. Na vrtu pri Čadu pod Rožnikom se prične ob 3. uri popoldne majska proslava. Na sporedu je govor o pomenu 1. maja in majska veselica z godbo itd. Sodeluje godba ZJZ. Vstopnina prosta. Vabimo vse naše somišljenike, da se prireditve gotovo udeležijo. — Okrajni odbor NSS za Ljubljano.

Maribor. 1. maja ob pol 10. uri dopoldne priredi tukajšnji kraj. organizacija NSS manifestacijski shod v Narodnem domu. Podrobnosti prihodnjič.

Jesenice. Proslava 1. maja z razvijanjem prapora podružnice NSSZ: podrobnosti na drugem mestu.

Zagorje. Proslavi 1. maj s pešizletom na Breg pri Litiji, kjer se vrši ob pol 3. uri popoldne na vrtu gosp. Potokarja majska proslava s sledečim sporedom: 1. Govor o

pomenu 1. maja. (Govornik iz Ljubljane.) 2. Godba. (Svirata tamburška zbor »Bratstva« iz Litije in Zagorja.) 3. Prosta zabava s plesom, salijvo pošto itd.

Trbovlje. Se pridruži proslavi Zagorjanov. Odhod z opoldanskim vlakom ob 12.30. uri. Oni tovariši, ki žele iti peš čez St. Lambert v Zagorjani, morajo biti točno ob 9. uri zjutraj pred ručniško restavracijo v Toplicah pri Zagorju.

Litija. Organizacije v Litiji prirede izlet na Breg pri Litiji, kjer se vrši skupna proslava s tovariši iz Zagorja in Trbovelj.

Blejska Dobrava. Priredi zjutraj peš izlet na Jesenice, kjer prisostvuje razvijanju prapora tankajšnje podružnice NSSZ. Popoldne izlet na Bled.

Bled. Priredi dopoldne izlet na Jesenice, kjer prisostvuje razvijanju prapora podružnice NSSZ. Popoldne skupen povratek na veselilni prostor na Bledu.

Kočevarje letos ne priredi majske proslave v večjem obsegu, radi množičnih odpustov rudarjev.

Polzela. Istotako ne, radi paševanja Nemcev.

St. Pavel. Priredi majsko proslavo o priliki glavnega zbora NSSZ dne 4. maja.

Ostale naše organizacije nam še niso doposlale programa o proslavi 1. maja, radi česar bomo celotni spored objavili v prihodnji številki »Nove Prave«, ki radi majske proslave izide že v sredo.

Strokovni vestnik.

VABILO

na

LETNO ZBOROVANJE NARODNO-SOCIJALNE STROKOVNE ZVEZE,

ki se vrši v nedeljo, dne 4. maja 1924 ob 10. uri dopoldne v St. Pavlu.

Dnevni red: 1. Pozdrav in poročilo predsedstva. 2. Čitanje zapisnika zbora 1923. leta. 3. Poročila odborov NSSZ. 4. Poročilo strokovnega tajništva. 5. Volitev osrednjega vodstva, upravnega odbora, nadzorstvenega sveta. 6. Predlogi: a) upravnega odbora; b) podružnic. 7. Slučajnosti.

Tovariši, tovarišice! Na letošnjem našem zboru si moramo postaviti smernice za naše bodoče delo, ki mora biti plodno. Zastaviti moramo vse svoje sile, da pomakamo delavskemu stanju, zato naj pohite na letošnji zbor, poleg delegatov tudi ostali člani. — Za osrednje vodstvo NSSZ: Rudolf Juvan 1. r. t. č. predsednik; Albin Tomec 1. r. t. č. podpredsednik.

Za zborovanje v St. Pavlu naj sigurno javi vsaka podružnica najpozneje do srede, 30. t. m., na koliko obedov reflektira. Pri-glašeni bodo obedovali skupno, kar bo precej ceneje, kakor če naroče obed vsak zase. Na prijave po 30. aprilu se ne bo več moglo ozirati.

VABILO

na

28. REDNI OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA ZIDARSKEGA IN TESARSKEGA DRUŠTVA

ki se vrši v nedeljo, dne 28. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v salonu hotela »Lloyd«, Sv. Petra cesta z običajnim dnevnim redom. Odbor.

Zapostavljanje slovenskih delavcev.

Kranjska industrijska družba na Jesenicah si menda domišlja, da živi še vedno v bivši Avstriji, ker drugače si ne moremo predstavljati njenega nečloveškega in nesocialnega postopanja z domačimi delavci. Menda je malokje še toliko tujih delavcev, kakor ravno na Jesenicah. Ta družba ima v službi tuje pod pretvezo, da nima zadosti domačih kvalificiranih strokovnih delavcev. Vsa boljša mesta so zasedena s tujci, a naši domači ljudje so kvečjemu dobri za navadna težakata dela. Ta izgovor pa absolutno ne drži, ker je znano, da je na Jesenicah dovolj zmognih in dobro kvalificiranih delavcev, ki daleko prekašajo razne tuje. Ako je mesto delovodje ali predelavca izpraznjeno, takoj družba na to mesto imenuje tujca in mu še preskrbi prav čedno in udobno stanovanje, medtem ko morajo naši ljudje stanovati po — orlov. Naj se da našim delavcem prilika, da se izkažejo, kaj znajo, pa se bo tudi družba prepričala, da njen izgovor ne drži.

Goše se pa še drugi naravnost kričeči slučaj, ki dokazujejo dovolj jasno, kako

družba favorizira tuje. Ko odhajajo naši delavci v vojaško službo, se jim obljublja, da po končanem vojaškem službovanju zopet laiko vstopijo pri tovarni v službo. Ko pa pridejo odsluženi vojaki domov in se javijo v službo, jih tovarna krakomalo odkloni z motivacijo, da zanje ni prostora. Istočasno pa sprejema tuje, ki prihajajo preko hrubov. In ti tuji se potem še rogajo našim domačinom čes; meni ni treba k vojakom, ker pišem jugoslovanski državljani, službo bom pa na Jesenicah bolj sigurno imel kot Jugoslavi. Dogodil se je celo slučaj, da je bil neki Avstrijec pomotoma poklican v vojaško službo v naši državi in bil čez dober mesec zopet odpuščen. Istočasno pa je prišel od vojakov naš doslužen vojak, ki je bil že več let uslužben v tovarni. Avstrijec je seveda dobil takoj zopet mesto, medtem ko so našega doslužene-ga vojaka krakomalo odklonili. To so naravnost skandalozne razmere, katerim se mora za vsako ceno napraviti konec. Ta bi bila lepa, da bi se nam tuji v brk smejali, kako služimo vojake in pri tem stradamo, a oni bi si udobno uredili naše domove.

Naša organizacija je podvela vse korake, da se napravi že enkrat konec temu nečloveškemu početju. Seveda internacionala se zopet ne zgane, ker njej je menda ljubši privandran Švaba kakor domačin. Naši slovenski delavci pa naj še naprej pridno podpirajo sovražno jim internacionalo! — Tovariši, trpinji, zatiranci! Ali boste sedaj končno vendar razumeli, čemu smo narodni socialisti?!

Zaščita domačega delavca.

Inspekcije dela, ki so postavljene v zakonito zaščito domačega delavstva, so postale zelo komode. Posledica tega je, da ne delujejo roko v roki s posredovalnicami dela in da sploh niso informirane o brezposelnih ter dovoljujejo nameščenje tujcev. Pa tudi borze dela bi morale zahtevati same od inspekcije dela pojasnila, koliko je zaposlenih inomecev v naših podjetjih. Tako bi se morda le pokazalo, zakaj imamo toliko brezposelnih. Sicer vlada še dosedaj ni dala poslovnika k zakonu o zaščiti delavstva, kar je v neovpljivoča krivica. Vendar bi se dalo pri dobri volji tudi po suhem zakonu, mogoče se boje kot s kakim konfuiznim poslovnikom marsikaj urediti. Uradništvo teh institucij bi moralo pač imeti vsaj nekaj socialnega čuta in razsodnosti. Vlada pa naj gre študirat zaščito delavcev v Švico, kjer se tuje absolutno ne sprejme v delo, dokler je še en domačin na razpolago, kakor se tudi inomecna takoj odslavi, ko postane domačinu v napotje. Zato tudi čast taki zaščiti! Delavci na plan, kmalu pridejo spet volitve! Proč z nesocialističnimi strankami, če nečemo biti še z naprej sužnji velekapitalu. — Delavec brez službe.

Mladinski vestnik.

4. maja v St. Pavel pri Preboldu, kjer se vrši glavno zborovanje NSSZ in pri tej priliki tudi seja zastopstvo mladine v smislu razposlane okrožnice! Vlak odhaja iz Ljubljane ob 5.28 zjutraj, iz Maribora ob 5.25 zjutraj. Iz Celja se odpelje skupno ob 7.50 v St. Peter v Savinjski dolini in od tam gremo peš v St. Pavel. Kdor le more, naj se udeležijo tega izleta!

Prvi skupni izlet je priredilo ljubljansko in šišensko »Bratstvo« ter »Mladost« na velikonočni ponedeljek na Sv. Katarino, sicer mezanjsljivo aprilsko vreme je bilo to pot kot nalašč zelo lepo. Temu primeren je bil tudi odziv. Bratje in sestre so prihiteli v velikem številu. Zabava je bila vseskozi prisrčna. K temu so pripomogli tudi tamburaši »Mladosti«. Mladina se je zavedala, da le v naravi dobi zabavo in novih moči za delo. Zeleti bi bilo, da se kaj kmalu zopet snidemo k skupnemu izprehodu.

Članski sestanek »Bratstva« v Ljubljani. Na svoji zadnji seji dne 23. t. m. je odbor »Bratstva« sklenil povabiti za ponedeljek, 28. t. m. ob 8. uri zvečer vse člane in članice »Bratstva« v Ljubljani na sestanek, ki se bo vršil v društvenem prostoru v Gajevi ulici (prej Obnova). Dnevni red: 1. Društveno delovanje. 2. Prireditve in izleti. 3. Slučajnosti. Vabimo vse brate in sestre, ki se zanimajo za društvo, da se sestanka gotovo udeležijo. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali. — Odbor.

Bratje in sestre! Udeležite se povsod narodno-socialističnih majskih proslav! Maribor. Tukajšnja podružnica »Bratstva« je imela v soboto 12. t. m. svoj članski sestanek. Predsednik brat Tumpelj je na kratko orisal podružnično delovanje v preteklosti, ter priporočal, da se člani udeležijo kongresa NSSZ, ki se bo vršil dne 4. maja t. l. v St. Pavlu pri Preboldu. Priglasilo se

je 8 članov. Kot drugi referent je nastopil brat K. Zmuderl in pojasnjeval visoke cilje tega društva, ter spodbujal brate k vstraj-nemu in neumornemu delu. — H koncu je brat Tumpelj naznanil žalostno vest, da je brat Milan Kaučič v najlepši cvetu svoje mladosti na jetiki umrl, ter da se vrši pogreb v nedeljo popoldne ob 15. uri. Vsi prisotni so se v znak sožalja dvignili s svojih sedežev. — Sestanek je bil ob 22. uri zaključen.

Pogreb nepozabnega naš brata Milana Kaučiča, ki se je vršil v nedeljo 13. aprila t. l. iz Melja na mestno pokopališče v Po-brežju, nam je po nebrojni množici občinstva, ki je stopalo v sprejodu, porok, kako je bil dragi brat Milan priljubljen in spoštovan. Poleg našega društva je bil pokojni tudi član Mariborskega sokola, ki se je v deputaciji članov in članic z zastavo udeležil pogreba.

Podružnica NSZ na Jesenicah

proslavi 1. maj

Z RAZVIJEM SVOJEGA PRAPORA

po sledečem sporedu: ob pol 8. uri zjutraj zbirališče vseh članov ter somišljenikov pred gostilno »Rauhekar«. Nato z godbo na čelu odhod na kolodvor kjer je sprejem gostov. Ob pol 10. uri svečano razvijanje prapora pred kolodvorom. Po razvijanju manifestacijski obhod na Jesenicah in Savi do gostilne Rauhekar, kjer je slavnostni govor

O PRAZNIKU DELA.

Po govorih razhod. Popoldne skupni izlet na Bled, kjer se vrši koncert godbe Sokolskega društva na Jesenicah. Prapor se razvije ob vsakem vremenu! — Odbor podružnice NSZ na Jesenicah.

Tedenske novice.

Prihodnja številka »Nove Prave« izide z ozirom na 1. maj v sredo, 30. aprila.

Cenilnem čitateljem!

Vse one naročnike, ki 1. aprila niso plačali četrtletne naročnine, prosimo, da jo poravnajo 1. maja. Istotako naj to store vsi oni, ki plačujejo mesečno.

Nenaročnike, ki jim pošiljamo pravkar »Novo Pravdo« na ogled, pa prosimo, da si s 1. majem list naroči in vplačajo naročnino po polnočnici, ki so jo prejeli z zadnjo številko.

Nabiralec novih naročnikov opozarjamo, da nam 2. maja vpošljejo seznam novih naročnikov in obtem vplačajo naročnino. Kdor do 7. maja ne bo poslal novih naročnikov in vplačal naročnino, za nagrado ne pride v poštev!

Pomovna nesreča na planinah. O velikonočnih počitnicah je napravila družba dijakov iz Ljubljane turistiški izlet v triglavsko pogorje. Med dijaki je bil tudi gimnazijski osmošolec Ante Lenarčič, sin g. Lenarčiča, profesorja na ljubljanskem učiteljski. Telega dijaka je doletela nesreča. Ko so hodili pod Urbanovo steno, je močan veter sprožil razsebo kamenje, ki je drčalo po steni. To so si dijaki ogledovali in pri tej priliki je zadel kamen Lenarčiča v čelo ter ga močno rani. Takoj se je onesveščen zgrudil. Iz Mojstrane došla rešilna ekspedicija je dijaka spravila v jeseniško bolnico, kjer pa je kmalu umrl. — Pred dvema leti je ponesrečil dijak v kamniških planinah, potem smo imeli še drugo dijaško nezgodo. Vsega pa vendar ljudje ne upoštevajo. Vzlic temu posejajo naše nevarne velikane v času, ki je za to najmanj priporočljiv. — Več opreznosti pa tudi svaril v šoli in od strani planinskega društva bi bilo na mestu.

Letalec ponesrečil. V Novem Sadu je ponesrečil na veliki teden častnik aerodreda France Stenovec, rodom Ljubljancin. Po prevratu je bil znani bojevnik na koroski fronti, potem pa kot poveljnik aerodredka v Ljubljani. Pri poletu mu je eksplodiral motor in letalo je zgrelo v zraku. Stenovec pa je tudi ožgan obležal pod zgorelim ogrodiem. Prepeljali so ga v Smlednik in tam pokopali. Za Veliko noč je hotel na počitnice k svoji mami v Ljubljano, kamor je sicer dospel, — toda mrtev.

Kronanje našega kralja in kraljice se bo baje vršilo tekmo letošnjega poletja.

Odprava potnih listov. — Društvo narodov bo razmotrivalo vprašanje o odpravi potnih listov in vizumov za vse države. Zato naj bi se sklicala mednarodna konferenca.

Umrl. — V Ljubljani je umrl topniški major v p. g. Franc Rausch, ki bo marsikateremu slovenskemu topničarju iz bivše Avstrije v živem spominu. Bil je vedno Slovenec in za naše fante v tistih časih dobra duša. — V Ribnici je umrl g. Anton Arko, hotelir in posestnik, tast našega tov. prof. dr. Peterlina. Prizadeti rodbini naše so-

žalje. — V Ljubljani je umrl g. Pavel Skale, vpokojeni ravnatelj mestne klavnice.

Gozdni požar je v nedeljo na Rožniku pri Ljubljani napravil precej škode. Požar je nastal najbrž vsled neprevidnosti.

Zgodovinsko opravilo bo vršil letos v Prekmurju lavantinski škof g. dr. Andrej Karlin, ko bo tamkaj birmal. Po 1060 letih bo zopet prvič stopil slovenski škof na slovenska prekmurska tla pri izvrševanju svojega poklica. Zadnji je tam deloval slovenski blagovestnik Metod.

Za zdavo novega parlamenta v Beogradu je v letošnjem proračunu finančni minister predvidel postavko 10 milijonov dinarjev.

Rok za likvidacijo oddelkov ministrstva za trgovino in industrijo podaljšan. Tako odredbo je izdal minister za trgovino tem oddelkom v Zagrebu, Ljubljani, Splitu in Sarajevu. — Znamenje, da se tako ne mudi, pa ne ko bi se to podaljšanje avtomatično samo nadaljevalo?

Razsvetlite Vodovodno cesto! Ze opetovano smo prosili za razsvetljavo na Vodovodni cesti, kjer se je izvršil nedavno umor. Tudi v občinskem svetu se je javno interpelliralo g. župana ter prosilo za odpravo tega nedostatka. A ne ukrene se nič. Zahtevamo, da se prižigajo vsaj žarnice do »Stadiona«. Naši občinski svetniki naj se za zadevo še enkrat odločno zavzamejo in to uredijo. To bo menda vendar slo! — Zlasti ob nedeljah je tam res neprimerno. Ravno na veliko noč so se čuli na tej cesti zopet streli!

Železniški invalidi-pohabljeni sklicujejo na nedeljo 11. maja t. l. sestanek v prostori uredništva »Upokojenca« v Ljubljani, Krnsikova ulica 5, ki se prične ob 9. uri dopoldne. Razmotrivalo se bo vprašanje skupnega nastopa za izboljšanje gnetnih razmer teh revežev, njihovih vdov in sirot.

Za 8urni delavnik se bore v Nemčiji. Sedaj pripravila posebna komisija v to svr-ho ljudsko glasovanje, ki naj odloči, kdo je za in kdo proti.

Znamenita tovarna za orožje Steyr počiva, ker jo je delavstvo zapustilo. To podjetje je ljudi tako nesramno plačevalo, da niso mogli več izhajati.

Potres. Na velikonočni ponedeljek so opazovalnice zaznamovale hud potres v veliki oddaljenosti, ali na Japonskem ali pa v Kaliforniji. Poročil še ni.

Brzojavni nameščenici na Dunaju groze zopet s stavko, če se jim ne izboljša njihov gnetni položaj.

Zapuščni samomorilec. Na Dunaju se je iz obupa, da ga vržejo iz stanovanja na cesto, obesil neki 51 letni skladiščnik. Zapustil je na policijo naslovljeno pismo, v katerem izroča svoje truplo anatomičnemu inštitutu v učne namene.

KARO-čevlji

MARIBOR, Koroška c. 19.

Gospodarstvo

Koliko je vreden dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
	dinarjev	dinarjev
100 švic. frankov stane	1422.—	1418.—
100 franc. frankov	575.50	502.5
100 laških lir	360.75	361.5
100 čeških kron	237.75	238.5
100 avstrijskih kron	0.115	0.11525
100 ogrskih kron	0.10	0.097
100 bolg. levov	58.586	58.138
100 dolarjev	8000.—	8025.—
100 angl. funtov	35240.—	34900.—

Čurška borza.

	23. aprila	16. aprila
	švicarskih frankov	švicarskih frankov
100 dinarjev je stalo	7.075	7.005
100 franc. frankov	38.40	35.85
100 laških lir	25.40	25.275
100 čeških kron	16.70	16.825
100 avstrijskih kron	0.00798	0.008
100 ogrskih	0.0075	0.0075
100 bolg. levov	4.12	4.1
100 dolarjev	585.—	568.25
100 angl. funtov	2488.—	2471.—

Tajinstveni morilec deklet.

(Pravica ponatisa pridržana.)

(Nadaljevanje.)

Nadaljnega razgovora Ellen ne sliši, kajti z enim skokom je že pri vratih. Modre oči se ji svetijo; kaknega dejanja bi mogli dolžiti Williamu, na to niti ne misli, v duhu vidi le to, da je ljubljani William v nevarnosti, da ga mora rešiti. Hitro odpre vrata in bolj podobna prikazni kot živemu bitju hiti po dolgem hodniku proti sobi, v kateri počiva nič hudega sluteči William. Ze stoji pred vrati njegove spalnice.

»William! zakliče Ellen in potrka na vrata. »William!

»Kdo je?« se čuje glas iz sobe.

»Jaz sem, William, tvoja Ellen!«

»Ti, Ellen? Ti prideš ponoči k meni?« odmeva iz sobe.

»William, hitro zbeži, — stražniki pridejo — hočejo te aretirati!«

Zamolkel vzlik je slišati iz sobe.

»Reši se, William!« vzkligne Ellen v smrtnem strahu, »zbeži hitro skozi sosednjo

sobo po stranskih stopnicah, jaz bom stražnika do tedaj zadrževala!«

V sobi je vse tiho, vendar pa Ellen sliši, s kako naglico se suče njen izvoljenec po sobi.

Medtem pa se že približajo vratom stražnika in upravitelj, katera je slednji pripeljal po stopnicah. Odsev luči, ki jo ima eden stražnikov v roki, pade na pred vrati stoječo Ellen. Pri pogledu na lepo deklico stražnika nehote osupneta.

»Milostljiva gospodična!« vzkligne upravitelj v ozadju.

»Gospodična Morris,« se oglasi starejši stražnik, »prav žal nam je, toda dolžnost naju sili aretirati vašega gospoda bratranca Williama Morris — tu je povelje za njegovo aretacijo!«

Ellen prebledi, vendar se ne umakne izpred vrat.

»Odstranite se od vrat, gospodična!« jo v vidni zadregi opomni policijski narednik.

»Česa dolže gospoda Morrisa?« vpraša Ellen mirno in razprostre svoji beli roki pred vrati.

»To mi ni znano. Imava samo povelje in morava zato izvesti aretacijo.«

»Moj bratranec ni ničesar zakrivil, kar bi moglo povzročiti njegovo aretacijo. Naravnost nečuvno je, da se hoče mojega sorodnika ponoči odvesti z grada kot kakega zločinca!«

Kot boginja maševanja stoji lepa Ellen pred vrati, v svoji žugaloči pozi podobna levini, odločni, da brani svoje najdražje do skrajne meje.

»Ako nama boste otežkočali izvršitev aretacije, zapadete sama kazni,« svari narednik.

»Dobro, potem me kar odpeljite v ječo!« odvrne Ellen hladno.

Stražnika se spogledata — tedaj pa pristopi stari upravitelj in kolikor mogoče nežno odvade svojo gospodarico izpred vrat, čemur se ona seveda upira. Zato ji pošepeče na uho:

»Gospod Morris je na varnem — slišal sem, da so se zadnja vrata že odprla — je že zunaj.«

Napol nezavestna Ellen se opira na upravitelja, stražnika pristopita k vratom, ki niso zaklenjena.

»Je že proč,« vzkligne narednik, sveteč po sobi s svetilko, »ušel je.«

Takoj pričneta stražnika preiskovati sobe. Ko pa prideta do malih vrat, ki vodijo na stranske stopnice, sta si takoj na jasnem, da je vsako iskanje zaman, ter se vrneta na hodnik, kjer naletita samo še upravitelja. Ellen je medtem že odšla k materi.

»Vaša gospodarica je zagrešila kaznjivo dejanje,« reče narednik resno. »V svojem poročilu moram to javiti.«

Upravitelj ne odvrne nobene besede ter spremi stražnika do izhoda iz gradu.

Novi dvomi.

Niti Ellen niti njena mati ne moreta to noč zatisniti očesa. Ne moreta si predstavljati, česa naj bi bil pravzaprav William obdolžen. — Ellen je silno razburjena. — Ali je William v resnici kaj zakrivil? — Zbežal je; to govori proti njemu, seveda mu je pa ona sama svetovala k temu. Kaj neki naj nastane iz tega? Ali bo William sploh bežal odod ali se kje v bližini skrli?

Ellen upa in se boji slednjega.

Saj bi pa bilo zanjo nekaj groznega, če ne bi mogla nič več govoriti z Williamom, dasi mu na drugi strani znova preti nevarnost, da ga aretirajo, če ostane še dalje tu. Ali naj ga skrli? Toda tega skoro ni mogoče prikriti služinčadi, morda bi bilo celo sploh nemogoče.

Tako poteče noč, polna tesnobnih skrbi, ker na nebroj mučnih vprašanj ni mogoče najti zadovoljivega odgovora. Končno vendarle napači tisti zaželjeno jutro in ob prvem solnčnem svitu hiti Ellen v park, uverjena, da v vrtni lopi čaka nanjo ljubljani William. Saj vendar ne more preje oditi, dokler ji vsega ne pojasni. Ne, to je naravnost nemogoče!

Da bi morda William zbežal celo v inozemstvo, na to niti misliti ne sme. — Bo-lest, nejasnost, razni dvomi jo morajo spraviti ob pamet.

Priredši v vrtno lopo skrbno motri bližnjo okolico.

»William — William!« vzkligne venomer.

Tedaj pa se prične nekaj gibati v grmovju ob bregu. — Ellen si komaj upa dihati. Sedaj zapazi roko, takoj nato se prikaže v grmovju lep moški obraz — William prihaja. Z lahkoto se vzpne preko nizkega zidu v park, Ellen se zgrudi na klop, tedaj pa že stoji pred njo William.

»Ellen, moja Ellen!« vzkligne William in pade pred njo na kolena.

»Oh, William, bog bodi zahvaljen, da te zopet vidim. Ze sem se bala, da si pobegnil daleč odod; to bi me bilo docela potro.«

»Kako moreš kaj takega misliti, draga moja?« odvrne William tiho, pri čemur se mu jezik zapleta. »In če bi se imel skriti pod zemljo, bi ti vendarle preje še rekel zбогom.«

Franc Szantner
Ljubljana, Šelenburgova ul. 1
špecialist za ortopedična in anatomska ob-
vala in trgovec s čevlji, sprejema tudi vsa po-
pravila.

Štefan Ferant
urar državnih železnic
Celje, Dečkov trg št. 3
priporoča svojo urarsko
in zlatarsko obrt. — Cene
solidne.

Anton Lečnik
urar in juvelir,
Celje, Glavni trg
priporoča
svojo veliko zalogo
birmanskih daril.

Tone Malgaj
Pleskar za stavbe in pohi-
stvo, lakiranje vozniških koles
v ognju. Sobni slikar. Spe-
cijalni oddelki za črkosli-
karstvo na steklo, pločevino,
zid, les itd.
Delavnice: Kolodvorska ul. 6,
Celovška cesta 121.
Naročila se sprejemajo v
Kolodvorski ulici št. 9.

Vse pisalne, risalne in
šolske potrebščine do-
bite najceneje v papirni
trgovini

Miroslav Bivic, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29.
- Lastna knjigovoznica -
Velika zaloga šolskih
zvezkov, map in blokov.

Priporoča se tvrdka
Maks
Zabukovšek
krojaški mojster
Celje
Cankarjeva cesta 2.

Očala, ščipalci
ure, zlatino najboljše
kupite pri
Fr. P. Zajec,
izprašan optik in urar
Ljubljana, Stari trg št. 9.
Stekla natančno po zdrav-
niških predpisih.

AVTO-VOZI
BREZ
BENCINA!
JUGO-HAG
LJUBLJANA
BOHORICEVA 24
TELEFON 560

Trboveljski premog in drva
dobavlja

Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. Plačilo tudi na obroke. Telefon 220.

IVANA ZORKO, Ljubljana
Sv. Jakoba nabrežje 33
kupi in prodaja vsakovrstno starino.

Za Binkošti

so ravnokar došli DAMSKI in DEKLISKI
SLAMNIKI po najnižjih cenah. Prezva-
mem tudi popravila.

Minka Horvat, modistka
Ljubljana, Stari trg št. 21.

SVETLIN KREMA
za čevlje in usnje

Poskusite jo in prepričajte se o najboljši
kakovosti! Dobi se po vseh trgovinah. Za
obilna naročila se priporoča tvrdka
Ivan Kordiš, Ljubljana, Vegova ul. 2.

Cenjenemu občinstvu se priporoča

JAKOB KOVAČ
krojaški mojster,

Celje — Za Kresijo št. 6.

Brzo-brzo
na vlak v CELJE
v veletrgovino
R. STERMECKI
kjer kupite letos

sukno za moške in volneno za ženske obleke,
belo, pisano in rujavno platno, kakor
tudi vsa druga manufakturna roba po čudovito nizkih
cenah v veletrgovini **R. Stermecki, Celje.**

Trgovci engros - cene. — Centik zastoj!

Priporoča se tvrdka
JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.
Blizu Prešernovega spomenika.

Najboljši šivalni stroji Gritzner v vseh
opremah za rodbinsko rabo in Adler za
obrtiško rabo. Istotam potrebščine za kro-
jače, šivilje, čevljarje, sedlarje, toaletne veze-
nine, kravate, čipke, nogavice, razne bom-
baže **sukance**, svile v niti **jedilno orodje**,
alpaka, aluminij, žlice, vilice, noži, škarje,
brtve, razne palice, nahrbtniki, igle za vse
sisteme **šivalnih strojev** ter njihovi posa-
mezni deli. — Popravila šivalnih strojev se
sprejmejo. **Pouk v vezenju**, kranju perila
in nogavic na stroje **brezplačno**. Večletna
garancija za šivalne stroje.
Cene najnižje. Postrežba točna.

„PYROTA“ tovarna umetnega ognja,
čudežnih sveč in bakelj
Celje, poštni predal 8.

Izdeluje: rakete, kemikalije za bengalični ogenj,
papirne varnostne topiče in druge predmete za
umetno razsvetljavo. — Izdelovanje smolnatih
bakelj v vsaki množini po najugodnejših cenah.

Obiskujte špecerijsko trgovino
Anton Fazarinc (Pri Rmetu)
CELJE, Kralja Petra cesta št. 27.
— Tam so najnižje cene! —

Modni salon **M. Sedej-Strnad**
Ljubljana, Prešernova ul. 3
priporoča **Solidne**
Francoske in dunajske modele. **cene!**
Prvovrstno domače delo!

Priporoča se tvrdka
Ludovik Petek, Celje
Cankarjeva ul. št. 4
nakup specerijskega in kolonijalnega blaga.
Točna postrežba! Solidne cene!

Najcenejše kupite manufakturno blago
v trgovini
Franc Rozman
CELJE, Glavni trg št. 8.

Veliko škodo si delate sami, ako
kupite blago drugje
preden si ne ogledate
nizkih cen v trgovini „**DANICA**“
Majzelj & Rajšelj
Ljubljana, Turjaški trg št. 1.
(bivša Preskrbovalnica).

Velika zaloga sukna, ženskega in moškega, hla-
čevine, žameta, kontonine, tiskovine, etamina,
odej, pletov, nogavic, rokavic, kravat, srajc,
naglavnih rut, ovrtnikov, predpasnikov, jopic
ter najrazličnega drugega blaga.
Istotam zaloga usnja vseh vrst.
Postrežba je vestna in točna.

Priporočava
bogato izbiro manufakturnega blaga
za spomladansko sezijo po znižanih cenah
Hladin & Dobovičnik, Celje
Glavna trgovina: Prešernova ulica 14. Podružnica: Gosposka ulica 15.

ZASTONJ
ni, pač pa kupite sukno za moške in volneno blago za obleke,
kakor tudi razno perilo najcenejše
v modni in manufakturni trgovini
Miloš Pšeničnik, Celje.
Cene znižane! Postrežba solidna!

FRANC STRUPI, Celje,
priporoča
svojo bogato zalogo steklenine,
porcelana, svetilk, šip za okna itd.
Zmerne cene in točna postrežba.

Jugoslovanski kreditni zavod
v Ljubljani, Marijin trg št. 8., reg. zadr. z o. z.
sprejema vloge na knjižice in plača čistih

7%

obresti brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Za večje
in stalne vloge kakor tudi za vloge v tekočem rač. obresto-
vanje po dogovoru.

Podeljuje kratkoročne trgovske in personalne kredite najkulantneje.

Najcenejše nove in rabljene
pisalne stroje

v specialni mehanični delavnici za popravilo pisalnih, računskih, raz-
množevalnih in kopirnih strojev.

Ludovik Baraga, Ljubljana
Selenburgova ulica 6/I.

Barvne trakove, karbon-papir-indigo ter vse dru-
ge potrebščine, pisarniška oprema vedno v zalogi.

Ustanovljeno l. 1885.

F. König, Celje,

Krekov trg, blizu kolodvora.

Trgovina z galanterijo, igračkami kratko robo in pleteninami. Vedno
bogata zaloga in obilna izbira

Na debelo!

Na drobno!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta št. 4

(v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 18,300.000.

Izvršuje vse bančne posle

najtočneje in najkulantneje.

Brzjavljavi: Trgovska.

Tel.: 139, 145, 458.

Ekspoziture

Konjice
Meža - Dravograd

Jadranska banka, d. d. Beograd

Delniška glavnica: Din. 60,000.000 **Centrala (začasno) Ljubljana** Rezerve: Din. 32,515.000

Podružnice:

Beograd	Dubrovnik	Korčula	Ljubljana	Sarajevo
Bled	Ercegnovi	Kotor	Maribor	Split
Cavtat	Jelsa	Kranj	Metković	Šibenik
Celje	Jesenice		Prevalje	Zagreb

Naslov za brzjave: **JADRANSKA**
Amerikanski oddelek — Potniški urad

INOZEMSKA ZASTOPSTVA: ITALIJA: Banca Adriatica, Trst, Opatija,
Zadar. AVSTRIJA: Adriatische Bank, Dunaj. JUŽNA AMERIKA: Banco
Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Porvenir,
Puerto Natales.

AFILACIJA: Frank Sakser State Bank, 82 Cortland St. New York City.

Banka ima prvovrstne zveze v vseh glavnih mestih sveta in se peča z vsemi bančnimi posli.

Konfekcijska trgovina

O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg 5.

